

vypadala původní kostelní stavba, písemné prameny neuvádí, pouze z ústního podání se traduje, že byla dřevěná.

Dne 1. března 1721 byla zásluhou již zmíněného Bertolda Viléma z Valdštejna vyzvednuta fara. Řečeno dnešním jazykem: byla nově ustanovena a nadána farnost s farním kostelem Všech svatých v Nové Vsi a třemi kostely filiálními, sv. Petra a Pavla na Byšičkách, sv. Jana Křtitele ve Svatojánském Újezdu a sv. Jiří ve Hřídenci. Poslední jmenovaný byl v roce 1787 odfařen a stal se filiálním ke kostelu sv. Mikuláše v Chotči. Je nutno si uvědomit, že farnost v tomto pojetí není pouze určitá územní oblast spadající pod jednu duchovní správu, ale jedná se také o hospodářský útvar nutný pro zajištění její činnosti. Tyto potřeby zabezpečovalo „nadání“ fary zaznamenané v její zřizovací listině. Tímto aktem se faře — farnosti vrátila většina historicky jí patřících zádušních pozemků a zároveň byla ustanovena mešní fundace patrona kostela Bertolda Viléma z Valdštejna. Nadání se postupem času dalšími dary a fundacemi navyšovalo. Patron měl právo prezentovat — navrhopat faráře a proti tomu bylo jeho povinností financovat a zajišťovat údržbu kostela. Povinnosti patrona byly vázány na dané panství a přecházely automaticky na jeho případné nové majitele.

Zásady patronátního práva pouze s malými změnami přetrvaly až do 21. června 1945, kdy bylo jeho praktické vykonávání znemožněno v důsledku vydání dekretu prezidenta republiky nařizujícího konfiskaci a rozdělení zemědělského majetku „*Němců, Maďarů jakož i zrádců a nepřátel Českého a Slovenského národa.*“ Na tento dekret navázal „*Zákon o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem,*“ který vešel v účinnost 1. listopadu 1949. Tímto aktem přešel veškerý soukromý a veřejný patronát nad kostely, obrocím a jinými církevními ústavami na stát, který tak získal nad církevními organizacemi naprostou kontrolu. Nastalá situace pochopitelně vyvolala mezi kněžími negativní reakce a poměrně ostře se proti ní ohradili. Výmluvně to ilustruje dopis jičínského vikáře, bělohradského faráře Františka Noska odeslaný 4. listopadu 1949 hradeckému biskupskému ordinariátu: „*Já František Nosek, farář v Lázních Bělohradě, oznamuji, že jsem přijal nově upravený plat, poněvadž jde o ustanovení, jež nabylo zákonné platnosti. Přijetím tohoto platu neberu však na sebe žádných závazků, které by byly v rozporu s mým kněžským svědomím a církevními zákony. Znovu prohlašuji, že duchovní zájmy Církve svaté a nerušená svoboda mé kněžské práce jsou mi přednější než hmotné zabezpečení mé existence.*“ Tento zákon s dílčí změnou z 3. listopadu 1992 platil až do 31. prosince 2012 a byl 1. ledna 2013 nahrazen „*Zákonem o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi,*“ známým pod lidovým označením církevní restituce. Tímto instrumentem patronátního práva zanikl.

Vraťme se však ještě zpět do roku 1721. Uvedení do úřadu — instalace prvního faráře, kterým se stal dosavadní administrátor Tobiáš Voříšek, proběhla 27. července 1721. Toho dne byla také vysvěcena zámecká kaple sv. Jana Evangelisty. Obřady vykonal kanovník Katedrální kapituly při chrámu Svätého Ducha v Hradci Králové Jan Václav Chřepický z Modliškovic, švagr známého barokního stavitele Jana Blažeje Santiniho — Aichela, kterému je přisuzováno architektonické autorství barokní dostavby bělohradského zámku a tím i zmíněné kaple.

U příležitosti výročí vysvěcení této kaple je naplánována přednáška historika PhDr. Jiřího Hrbka, Ph.D., věnovaná jedné z největších postav bělohradských dějin Bertoldu Vilému z Valdštejna. Přednáška se uskuteční přímo v interiéru zámecké kaple. Její realizace je však pochopitelně závislá na vývoji epidemické situace a jejího aktuálního stavu v červenci.

(Další zdroje: Státní Okresní archiv Jičín, fond Farní úřad Lázně Bělohrad. Sbirka zákonů ČR. VAVROUŠKOVÁ Anna. Rodinné zápisy Chřepických z Modliškovic. Časopis rodopisné společnosti československé v Praze, 1934, r. 6, Praha 1935, s. 1 – 18.)

Josef Klazar
28. února 2021